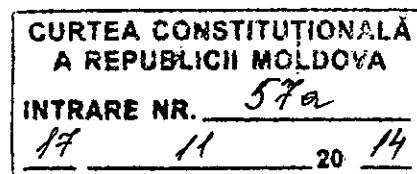

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu, 28
Chișinău MD 2004
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994, cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin(1) lit. g) și art. 39 din Codul Jurisdicției constituționale nr. 502 – XIII din 16 iunie 1995

I. AUTORII SESIZĂRII:

1. **DODON Igor**

2. **Deputat în Parlamentul Republicii Moldova**

3. Adresa pentru corespondență: mun. Chișinău, str. Columna 148/1

4. Telefon: 022817877

1. **CEBAN Ion**

2. **Deputat în Parlamentul Republicii Moldova**

3. Adresa pentru corespondență: mun. Chișinău, str. Columna 148/1

4. Telefon: 022817877

Reprezentantul lui DODON Igor:

5. **Lebedinschi Maxim**

6. Avocat

7. Adresa pentru corespondență: mun. Chișinău, str. Miorița 3/2, of.177

8. Telefon: 069642862; 079706486

9. e-mail: lebedinschim@mail.ru

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare prevederile Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr.303 din 13.12.2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 60-65 din 14.03.2014. Astfel, prezenta sesizare se referă numai la unele articole din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și anume:

Articolul 27. Facturarea și achitarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

- (1) Facturarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în conformitate cu prevederile contractului de furnizare a serviciului.
- (2) Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare se facturează lunar, în baza volumelor determinate conform prevederilor art. 26 și 29 și a tarifelor în vigoare.
- (3) **În lipsa contoarelor pentru determinarea volumului de ape uzate evacuate, serviciul public de canalizare se facturează la un volum egal cu volumul de apă utilizată.**
- (4) Factura de plată pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare se emite de către operator, cu indicarea termenului de achitare a acesteia, conform prevederilor contractului.
- (5) În cazul în care consumatorul nu achită serviciul în termenele indicate în factură, acestuia i se vor calcula penalități pentru fiecare zi de întârziere. Cuantumul penalității nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele acordate de băncile comerciale în monedă națională, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 29. Reglementarea raporturilor de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în blocurile locative.

- (1) Furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în blocurile locative se efectuează în baza contractelor încheiate între operator și gestionarul blocului locativ sau între operator și fiecare proprietar/chiriaș de apartament al blocului locativ în parte.
- (2) **În blocurile locative în care contractele de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare sînt încheiate cu gestionarul blocului locativ, facturarea serviciului se efectuează în baza tarifelor aprobate pentru furnizarea acestui serviciu la blocul locativ și a volumului de apă înregistrat de contorul comun instalat la bransamentul blocului, cu distribuirea integrală pe apartamente a volumului de apă înregistrat. Distribuirea pe apartamente a volumului de apă înregistrat de contorul comun de la bransamentul blocului locativ se efectuează în baza datelor contoarelor instalate în apartamente de către proprietari/chiriași sau, în lipsa contoarelor, conform normelor de consum aplicate. Volumul înregistrat de contorul de la bransamentul blocului locativ, dar nedistribuit, în baza indicațiilor contoarelor individuale/normelor de consum aplicate se repartizează adăugător pentru fiecare apartament proporțional consumului înregistrat de contoarele instalate în apartament și conform normelor de consum.**
- (3) În blocurile locative în care furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în baza contractelor încheiate de către operator cu fiecare proprietar/chiriaș de apartament în parte, facturarea serviciului se efectuează în baza datelor contoarelor individuale instalate în apartamente și a tarifelor aprobate pentru furnizarea acestui serviciu în apartamente.
- (4) **Încheierea contractelor individuale între operator și fiecare proprietar/chiriaș de apartament în parte se efectuează obligatoriu, cu respectarea următoarelor condiții:**

- a) contractele individuale se încheie cu toți proprietarii/chiriașii apartamentelor din bloc;
- b) operatorul, în baza tarifului distinct achitat de fiecare proprietar/chiriaș al apartamentului, instalează contoarele pentru evidența consumului de apă în fiecare apartament;
- c) gestionarul blocului locativ instalează contoare pentru evidența consumului de apă de uz comun, precum și în spațiile date în chirie/locățione, și încheie cu operatorul contract de furnizare a serviciului pentru aceste locuri de consum;
- d) gestionarul blocului locativ încheie cu operatorul un contract de transmitere către operator a rețelelor interne de alimentare cu apă și canalizare ale blocului locativ pentru deservire și exploatare;
- e) gestionarul blocului locativ efectuează, la cererea operatorului, din contul locatarilor, reparația capitală, reconstrucția sau renovarea rețelelor interne de alimentare cu apă și de canalizare ale blocului locativ.

Articolul 31. Contractul de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare

(1) Furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în bază de contract încheiat între operator și consumator.

(2) Contractul de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare include obligatoriu denumirea operatorului și a consumatorului, adresa locului unde se furnizează serviciul, adresa operatorului și a consumatorului, codurile poștale, numerele telefoanelor/faxurilor de contact, codurile fiscale, conturile bancare, funcțiile, numele, prenumele persoanelor care semnează contractul, codul de identificare al proprietarului, obiectul contractului, nivelurile de calitate, termenul de conectare a instalației de utilizare, modalitatea de evidență a consumului de apă și a serviciului de canalizare, obligațiile, drepturile și responsabilitățile operatorului și ale consumatorului, mijloacele prin care se pot obține informații despre toate tarifele în vigoare, condițiile de întrerupere a furnizării serviciului, condițiile de deconectare și de reconectare a instalației de utilizare la rețelele publice, durata contractului, precum și modalitatea de modificare, de suspendare ori de reziliere a contractului, acțiunile care trebuie întreprinse în caz de nerespectare a nivelurilor de calitate prevăzute în contract, modalitatea și cuantumul reducerii plăților pentru serviciu în caz de nerespectare de către operator a termenelor de furnizare sau de furnizare a acestuia la nivel nesatisfăcător, modalitățile de soluționare a litigiilor aferente neexecutării sau executării defectuoase a clauzelor contractuale, alte clauze negociate de părți și care nu contravin legislației.

(3) Clauzele contractuale pot fi detaliate și completate în anexe sau în alte acte adiționale.

(4) Pentru încheierea contractului cu operatorul, solicitantul depune o cerere, indicând numele și prenumele (denumirea, în cazul persoanei juridice), adresa (sediul), scopul pentru care se solicită furnizarea serviciului respectiv, debitul de apă solicitat, caracteristicile apei și regimul de furnizare dorit, debitul și caracterul apelor ce urmează a fi deversate în rețelele de canalizare, regimul deversării.

(5) În cazul în care alimentarea cu apă a consumatorului se asigură în exclusivitate din sursele proprii ale consumatorului, contractul se încheie numai pentru serviciul de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate.

(6) Contractarea serviciului se face în funcție de necesitățile solicitanților, precum și de posibilitățile tehnice ale operatorului.

(7) Volumele de apă furnizată sau de ape uzate recepționate sînt indicate în contract, cu excepția contractelor încheiate cu consumatorii casnici.

(8) Pe durata valabilității contractului, părțile contractante pot modifica condițiile printr-un acord adițional sau să inițieze suspendarea ori rezilierea contractului.

(9) Operatorul poate întrerupe furnizarea serviciului persoanei fizice sau persoanei juridice care nu își onorează obligațiile de plată prevăzute în contract sau care nu respectă condițiile de furnizare a serviciului.

Menționăm că prevederile acestor articole încalcă în mod abuziv drepturile consumatorilor. Întrucât conform Legii cu privire la protecția consumatorilor fiecare consumator este obligat să achite numai pentru serviciile sau produsele pe care le-a consumat.

III. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 47

Dreptul la asistență și protecție socială

(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății

Articolul 114

Înfăptuirea justiției

Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.

Articolul 134

Statutul

(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) **Curtea Constituțională garantează supremația Constituției.** asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească **și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.**

Codul Civil al Republicii Moldova nr.1107-XV din 06.06.2002 publicat în Monitorul Oficial nr.82-86 din 22.06.2002

Articolul 514. Temeiurile nașterii obligațiilor.

Obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Legea privind protecția drepturilor consumatorului nr.105 din 13.03.2003 republicată în Monitorul Oficial nr. 176-181/513 din 21.10.2011

Articolul 6. Drepturile fundamentale ale consumatorilor

Orice consumator are dreptul la:

a) protecția drepturilor sale de către stat;

b) protecție împotriva riscului de a achiziționa un produs, un serviciu care ar putea să-i afecteze viața, sănătatea, ereditatea sau securitatea ori să-i prejudicieze drepturile și interesele legitime;

- c) remedierea sau înlocuirea gratuită, restituirea contravalorii produsului, serviciului ori reducerea corespunzătoare a prețului, repararea prejudiciului, inclusiv moral, cauzat de produsul, serviciul necorespunzător;
- d) informații complete, corecte și precise privind produsele, serviciile achiziționate;
- e) instruire în domeniul drepturilor sale;
- f) organizare în asociații obștești pentru protecția consumatorilor;
- g) adresare în autoritățile publice și reprezentarea în ele a intereselor sale;
- h) sesizarea asociațiilor pentru protecția consumatorilor și autorităților publice asupra încălcării drepturilor și intereselor sale legitime, în calitate de consumator, și la înaintarea de propuneri referitoare la îmbunătățirea calității produselor, serviciilor.

Articolul 16. Încheierea contractelor

Consumatorul, la încheierea contractelor, are următoarele drepturi:

- a) de a lua liber decizii la achiziționarea produsului, serviciului, fără a i se impune în contracte clauze abuzive sau care pot favoriza folosirea unor practici comerciale incorecte, de natură a influența opțiunea acestuia;
- b) de a beneficia de o redactare clară și precisă a clauzelor contractuale, inclusiv a celor privind caracteristicile calitative și condițiile de garanție, indicarea exactă a prețului sau tarifului, precum și stabilirea cu exactitate a condițiilor de credit și a dobânzilor;
- c) de a lua cunoștință, în prealabil, de textul contractului pe care intenționează să îl încheie:
 - d) de a fi exonerat de plata pentru produsele, serviciile care nu au fost solicitate;
 - e) de a fi despăgubit pentru daunele cauzate de produsele, serviciile care nu corespund cerințelor prescrise sau declarate ori clauzelor contractuale;
 - f) de a i se asigura deservirea tehnică necesară și piese de schimb pe toată durata de funcționare a produsului, stabilită în documentele normative sau declarată de către producător ori convenită de părți;
 - g) de a plăti pentru produsele, serviciile de care beneficiază sume stabilite cu exactitate, în prealabil: majorarea prețului inițial este posibilă numai cu acordul consumatorului.

Hotărârea Guvernului nr.191 din 19.02.2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă publicată în Monitorul Oficial nr.29-31 din 28.02.2002.

9. Modul de stabilire a volumelor de apă consumată, plata pentru apa potabilă și evacuarea apelor uzate

Tariful pentru apa potabilă și evacuarea apelor uzate se calculează pentru un metru cub de apă potabilă consumată și un metru cub de apă uzată evacuată.

Plata pentru apa potabilă și evacuarea apelor uzate se percepe în baza contractelor încheiate între furnizori (gestionari) și consumatori - proprietarii, chiriașii și locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine sau încăperilor nelocuibile.

Volumul lunar al serviciilor prestate se confirmă pentru fiecare bloc locativ în parte printr-un act semnat de furnizor și gestionar și 2-3 reprezentanți ai consumatorilor din blocurile respective, care servește drept temei pentru evaluarea serviciilor prestate.

În act se indică volumul total al apei livrate consumatorilor, înregistrat de contorul blocului locativ, inclusiv de contoarele de evidență a apei, instalate în apartamente/încăperile locuibile

în cămine și încăperile nelocuibile, volumul stabilit pentru locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine necontorizate, precum și volumul scurgerilor de facto.

Volumul lunar al apei livrate populației se determină în baza indicațiilor înregistrate de contoarele comune, instalate la bransamentele blocurilor locative, excluzând din indicațiile contoarelor comune volumul tuturor scurgerilor.

Volumul de apă potabilă și caldă menajeră, consumat lunar de către locatarii unui apartament din blocul locativ sau ai unei încăperi locuibile din cămin se determină în modul descris mai jos:

a) pentru consumatorii care dispun de contoare în apartamente, în încăperile locuibile în cămine - conform indicațiilor contoarelor din apartamente/încăperile locuibile în cămine și prevederilor anexei nr.5 la prezentul Regulament;

b) pentru consumatorii care nu dispun de contoare în apartamente, în încăperile locuibile din cămine - conform indicațiilor înregistrate de contorul blocului locativ, dar nu mai mult decât normele de consum prevăzute de Normele consumului de apă pentru clădirile de locuit și cele publice, specificate în tabelul 2 din Regulamentul igienic, aprobat de Consiliul de expertiză al Ministerului Sănătății și Protecției Sociale prin Procesul-verbal nr.5 din 31 octombrie 1996, nr.06.6.3.16, și se determină prin formula:

$$(1) V_i = \frac{V - (V_{ia} + V_{ar} + V_{prd})}{N_{ia}} \times n_i, \text{ în care}$$

V_i - reprezintă volumul lunar de apă potabilă și apă caldă menajeră, consumat de locatarii unui apartament, unei încăperi locuibile în cămin necontorizate, m^3 ;

V - volumul lunar de apă potabilă și apă caldă menajeră, înregistrat de contorul comun al blocului locativ, m^3 ;

V_{ia} - volumul lunar de apă potabilă și apă caldă menajeră, înregistrat de contoarele din apartamente/încăperile locuibile în cămine, m^3 ;

V_{ar} - volumul lunar de apă potabilă și apă caldă menajeră, consumat de toți locatarii și proprietarii încăperilor nelocuibile din blocul locativ, m^3 ;

N_{ia} - numărul de locatari din apartamente/încăperile locuibile în cămine necontorizate, persoane;

n_i - numărul tuturor locatarilor apartamentului, încăperii locuibile în cămin, persoane.

V_{prd} - volumul lunar al tuturor scurgerilor de apă potabilă și apă caldă menajeră, în m^3 , care se determină prin relația descrisă mai jos.

$$(2) V_{prd} = V - \left[\left(\frac{V_{norm} + N_{ia} + n}{1000} \right) V_{ia} + V_{ar} \right], \text{ în care}$$

n - reprezintă numărul zilelor în luna de calcul;

V_{norm} - norma de apă potabilă și apă caldă menajeră pentru 1 persoană. 1/24 ore.

Volumele tuturor scurgerilor de apă potabilă și apă caldă menajeră se trec la pierderile gestionarului, conform tarifelor stabilite pentru populație.

În cazul depistării scurgerilor din vina consumatorilor, dacă pe parcursul lunii în rețelele din subsol sau la etajul tehnic al blocului locativ contorizat nu s-au produs scurgeri, volumele scurgerilor vor fi achitate de partea vinovată. Partea vinovată este consumatorul în apartamentul/încăperea locuibilă în cămin (încăperea nelocuibilă) a căruia au fost depistate scurgeri sau contoare deteriorate și alte încălcări, inclusiv cele ce au avut loc pînă la locurile în care sînt instalate contoarele din apartamente/încăperile locuibile în cămine (încăperile nelocuibile), iar atunci cînd scurgerile s-au produs de la rețelele interne de utilizare comună - persoana responsabilă de exploatarea acestora.

Scurgerile depistate vor fi confirmate printr-un act semnat de reprezentantul gestionarului și proprietarul, chiriașul și locatarul apartamentului/încăperii locuibile în cămin sau încăperii nelocuibile.

În cazul scurgerilor de apă de la rețelele interne ale blocului locativ, se întocmește un act semnat de reprezentantul gestionarului și 2-3 locatari, iar volumul de apă potabilă scursă se trece la pierderile gestionarului sau furnizorului, în funcție de deservirea rețelelor, conform tarifului stabilit pentru populație.

Volumul lunar al scurgerilor de apă din rețelele de tranzit din blocurile locative, cămine se atribuie la pierderile furnizorului. În plus, furnizorul este obligat să compenseze gestionarului pagubele cauzate de scurgerile din rețelele externe și de tranzit (dacă acestea au avut loc).

Volumul lunar al scurgerilor de apă din rețelele de tranzit este calculat de reprezentantul furnizorului și al gestionarului și confirmat printr-un act, semnat de ambele părți. În cazul în care furnizorul refuză să se prezinte la fața locului pentru a fixa scurgerile sau a semna actul respectiv, acest act este semnat unilateral de către gestionar și 2-3 locatari și prezentat spre calculare direct furnizorului sau întreprinderii municipale "Infocom" ori altei întreprinderi similare.

Volumul apei uzate va fi acceptat la nivelul volumului de apă potabilă consumată.

Din anexa nr. 5 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitarea serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă

**Modul de instalare în apartamente/încăperile locuibile
în cămine și încăperile nelocuibile în blocul locativ a contoarelor de
evidență a consumului de apă potabilă și apă caldă menajeră și
de achitare a apei consumate**

8. Achitarea apei consumate se va face în temeiul indicațiilor contoarelor, începând cu ziua în care s-a efectuat recepția contoarelor conform actului respectiv.

9. Calcularea plății pentru volumul de apă potabilă și apă caldă menajeră consumat se va efectua în baza indicațiilor contoarelor și tarifului în vigoare pentru 1 metru cub de apă.

DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI adoptată la 10 decembrie 1948

Articolul 25

1. Orice om are dreptul la un nivel de trai care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei sale, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare; el are dreptul la asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința sa.

PACTUL INTERNAȚIONAL CU PRIVIRE LA DREPTURILE ECONOMICE, SOCIALE ȘI CULTURALE* din 16.12.1966 ratificat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.217-XII din 28.07.90

ARTICOLUL 11

1. Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul oricărei persoane la un nivel de trai suficient pentru ea însăși și familia sa, inclusiv hrană, îmbrăcămintă și locuință suficiente, precum și la o îmbunătățire continuă a condițiilor sale de existență. Statele

părți vor lua măsuri potrivite pentru a asigura realizarea acestui drept și recunosc în acest scop importanța esențială a unei cooperări internaționale liber consimțite.

IV. PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ȘI ARGUMENTELE DE RIGOARE

La data de 13.12.2013 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.303 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare prin care impune consumatorii finali să achite diferența dintre contoarele individuale și cele casnice comune. Cu alte cuvinte, să achite pierderile din rețea ale Apă-Canal, fapt care vine în contradicție atât cu Constituția Republicii Moldova, cu Legea privind protecția consumatorilor, cu Hotărârea Guvernului nr.191 din 19.02.2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, cât și acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, conform prevederilor Constituției Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sînt garantate. Cu alte cuvinte, democrația și regimul democratic într-un stat de drept presupun existența în societate a drepturilor omului, cărora trebuie să li se garanteze drepturile și libertățile fundamentale consfințite în Constituție, iar statul și organele sale, ca agenți ai puterii, trebuie să se subordoneze intereselor individului. Mai mult ca atât, articolul 4 din Constituție prevede expres că "Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte." Deci, dacă Constituția Republicii Moldova prevede expres acest fapt iar articolul 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului prevede: "Orice om are dreptul la un nivel de trai care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei sale, cuprinzînd hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare; el are dreptul la asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrînețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința sa", atunci conchidem faptul că Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu corespunde exigențelor cerute și încalcă în mod flagrant dreptul la un nivel de trai decent și protecție socială al fiecărui cetățean al acestui stat. În acest context, menționăm că articolul 7 din Constituție prevede: "Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică." Așadar afirmarea *supremației* Constituției implică existența unor mecanisme de control al conformității legilor și celorlalte acte subordonate. Fără existența unei sancțiuni a violării regulilor constituționale de către una dintre puterile constituite, distincția de principiu dintre Constituție, ca Lege Fundamentală, și legi și alte acte normative provoacă unele confuzii. Din aceste considerente, legiuitorul a prevăzut expres în textul constituțional că legile și alte acte juridice care contravin prevederilor Constituției *nu au putere juridică*.

Mai mult ca atât, articolul 47 din Constituție prevede expres "Dreptul la asistență și protecție socială", care presupune faptul că dezvoltarea omului liber nu este problema lui personală sau a familiei lui, ci o componentă esențială a politicii de stat. Anume realizările în domeniul protecției și politicii sociale indică nivelul de dezvoltare și prosperitate a statului. Numai dacă există succese în domeniul protecției sociale, se poate spune că statul își realizează obligația constituțională de a apăra drepturile și libertățile omului, de a crea condiții materiale, politice, juridice și de alt gen pentru exercitarea drepturilor și libertăților, pentru implementarea lor în viață. Deci, putem spune că asistența și protecția socială într-o societate

este un domeniu care reunește interesele vitale ale cetățenilor, relațiile de proprietate, metodele legale și mijloacele de reglementare, politica socială a statului și drepturile social-economice ale cetățeanului.

Așadar, într-o accepție largă, sintagma trai decent ar însemna posibilitatea omului de a deține și de a beneficia de bunurile și realizările civilizației: asigurare medicală, tehnică modernă, mijloace de transport, hrană rațională și calorică, servicii ale întreprinderilor din sfera de deservire, acumularea de bogății culturale etc. Astfel, prin obligația statului de a lua măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, legiuitorul constituant a consfințit dreptul cetățeanului la condiții normale de viață. Acest drept prevede ameliorarea continuă a condițiilor de existență, inclusiv asigurarea dreptului la hrană, îmbrăcăminte și locuință satisfăcătoare. Totodată, traiul decent se realizează prioritar prin munca cetățeanului și a familiei sale, iar statul, la rândul său, trebuie să contribuie efectiv la ameliorarea condițiilor de viață ale cetățenilor pentru a se alinia standardelor general recunoscute (HCC nr. 58 din 09.11.1999).

De asemenea, faptul că Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare vine în contradicție și cu Legea privind protecția consumatorilor se adeverește prin faptul că conform legii amintite mai sus fiecare consumator achită numai pentru ceea ce a consumat și nicidecum nu poate fi obligat să achite pentru acele servicii și produse pe care nu le-a comandat. Mai mult ca atât, consumatorul nu poate și nici nu trebuie să poarte răspundere pentru calitatea rețelilor interne de alimentare cu apă și de canalizare ale blocului locativ și nicidecum nu poate fi obligat să achite la cererea operatorului bani pentru reparația capitală, reconstrucția sau renovarea rețelilor interne, întrucât responsabili de gestionarea întreprinderii sînt operatorii și nu consumatorii. Astfel, conform prevederilor articolului 16 lit. d) consumatorul la încheierea contractului are dreptul de a fi exonerat de plata pentru produsele, serviciile care n-au fost solicitate. Menționăm că Legea privind protecția consumatorilor prevede că consumatorul este în drept de a lua liber decizii privind achiziționarea serviciului sau bunului fără a i se impune clauze abuzive care pot favoriza folosirea unor practici comerciale incorecte, de natură a influența opțiunea acestuia la încheierea contractului. Acest fapt poate fi ușor dedus și din prevederile Codului Civil al Republicii Moldova care garantează libertatea contractuală a părților, ceea ce presupune că numai părțile care intenționează să încheie un contract sînt în drept să decidă dacă vor să contracteze sau nu.

De asemenea, din Legea privind protecția consumatorilor putem desprinde și ideea conform căreia toate contractele încheiate cu consumatorii pentru vânzarea de bunuri sau prestarea de servicii trebuie să conțină clauze clare, fără ambiguitate, care nu necesită cunoștințe speciale pentru a fi înțelese, iar în cazul unui conflict cu privire la interpretarea clauzelor contractuale în contractele încheiate cu consumatorii, acestea vor fi interpretate în favoarea consumatorului.

Totodată, ținem să menționăm și faptul că conform Hotărîrii Guvernului nr.191 din 19.02.2002 plata pentru asigurarea cu apă se ia în conformitate cu contractele încheiate între furnizor și consumator. Astfel de contracte dintre Apă-Canal și oameni simpli nu există. Mai mult ca atât, reieșind din prevederile aceleiași hotărîri amintite mai sus volumele tuturor scurgerilor de apă potabilă și apă caldă menajeră se trec la pierderile gestionarului, conform tarifelor stabilite pentru populație, iar conform anexei nr.5 la prezenta hotărîre achitarea apei consumate se efectuează în temeiul indicațiilor contorului. Deci, consumatorul trebuie să achite doar ceea ce a consumat.

De asemenea ținem să menționăm și faptul că conform Notei informative al proiectului Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, "scopul primordial al proiectului respectiv este stabilirea cadrului juridic privind înființarea, organizarea, gestionarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, crearea condițiilor instituționale pentru

dezvoltarea sistemelor comunale și îmbunătățirea calității serviciilor prestate”. De asemenea în Nota informativă se indică că: „în cazul lipsei contractului dintre operator și consumator, toate lucrările de achiziționare, instalare, exploatare, întreținere și reparație, înlocuire și verificare metrologică a contoarelor de apă se efectuează de către consumator, din contul său, în conformitate cu reglementările în vigoare.” Mai mult ca atât, prin proiectul în cauză autoritatea publică centrală dorește să îmbunătățească activitatea întreprinderilor de alimentare cu apă și de canalizare. Un singur lucru nu este clar de ce îmbunătățirea activității Apă-Canal trebuie să fie făcută din contul consumatorului care nu este responsabil și nici nu poartă răspundere pentru managementul prost al întreprinderii și nici pentru pierderile de apă din rețele.

V. Concluzii și totalizări:

Apropiindu-ne de final invocăm că respectivele norme din Constituție reprezintă chintesența oricărei proceduri de control al constituționalității actelor normative și au o semnificație deosebită urmînd a fi aplicate în ansamblu la stabilirea constituționalității actului contestat.

Susținem și faptul că norma contestată are o formulare ambiguă ignoră drepturile, libertățile și garanțiile fundamentale ale cetățeanului, prin limitarea drepturilor acestora și a fost elaborată pentru a proteja interesele proprietarilor de case și a Apă-Canal, care își vor acoperi pierderile din contul consumatorilor.

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

În concluzie, referindu-ne la prevederile articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, bazîndu-ne pe faptul că în prerogativa Curții este de a stabili corelația dintre normele legislative și textul Constituției, ținînd cont de principiul supremației acesteia, precum și făcînd referire la art. 4 a Codului Jurisdicției Constituționale și art. 4 al Legii cu privire la Curtea Constituțională

Solicităm:

Exercitarea controlului constituționalității și declararea neconstituțională a articolelor : **articolul 27 Facturarea și achitarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.**

(6) În lipsa contoarelor pentru determinarea volumului de ape uzate evacuate, serviciul public de canalizare se facturează la un volum egal cu volumul de apă utilizată.

Articolul 29. Reglementarea raporturilor de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în blocurile locative.

(5) În blocurile locative în care contractele de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare sînt încheiate cu gestionarul blocului locativ, facturarea serviciului se efectuează în baza tarifelor aprobate pentru furnizarea acestui serviciu la blocul locativ și a volumului de apă înregistrat de contorul comun instalat la brașamentul blocului, cu distribuirea integrală pe apartamente a volumului de apă înregistrat. Distribuirea pe apartamente a volumului de apă înregistrat de contorul comun de la brașamentul blocului locativ se efectuează în baza datelor contoarelor instalate în apartamente de către proprietari/chiriași sau, în lipsa contoarelor, conform normelor de consum aplicate. Volumul înregistrat de contorul de la brașamentul blocului locativ, dar nedistribuit, în baza indicațiilor

contoarelor individuale/normelor de consum aplicate se repartizează adăugător pentru fiecare apartament proporțional consumului înregistrat de contoarele instalate în apartament și conform normelor de consum.

- (6) Încheierea contractelor individuale între operator și fiecare proprietar/chiriaș de apartament în parte se efectuează obligatoriu, cu respectarea următoarelor condiții:
- f) contractele individuale se încheie cu toți proprietarii/chiriașii apartamentelor din bloc;
 - g) operatorul, în baza tarifului distinct achitat de fiecare proprietar/chiriaș al apartamentului, instalează contoarele pentru evidența consumului de apă în fiecare apartament;
 - h) gestionarul blocului locativ instalează contoare pentru evidența consumului de apă de uz comun, precum și în spațiile date în chirie/locatiune, și încheie cu operatorul contract de furnizare a serviciului pentru aceste locuri de consum;
 - i) gestionarul blocului locativ încheie cu operatorul un contract de transmitere către operator a rețelelor interne de alimentare cu apă și canalizare ale blocului locativ pentru deservire și exploatare;
 - j) gestionarul blocului locativ efectuează, la cererea operatorului, din contul locatarilor, reparația capitală, reconstrucția sau renovarea rețelelor interne de alimentare cu apă și de canalizare ale blocului locativ.

Articolul 31. Contractul de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare

(1) Furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în bază de contract încheiat între operator și consumator, întrucât acestea nu corespund exigențelor cerute și vin în contradicție cu normele stipulate în Constituția Republicii Moldova. Legii privind protecția consumatorului, cu Hotărîrea Guvernului nr.191 din 19.02.2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, cât și acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

V. LISTA DOCUMENTELOR ANEXATE

Copia Procurii pe numele lui Lebedinschi Maxim

VI. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Data:

17.11.2014

Locul:

mun. Chișinău

DODON Igor

CEBAN Ion

Semnătura:

